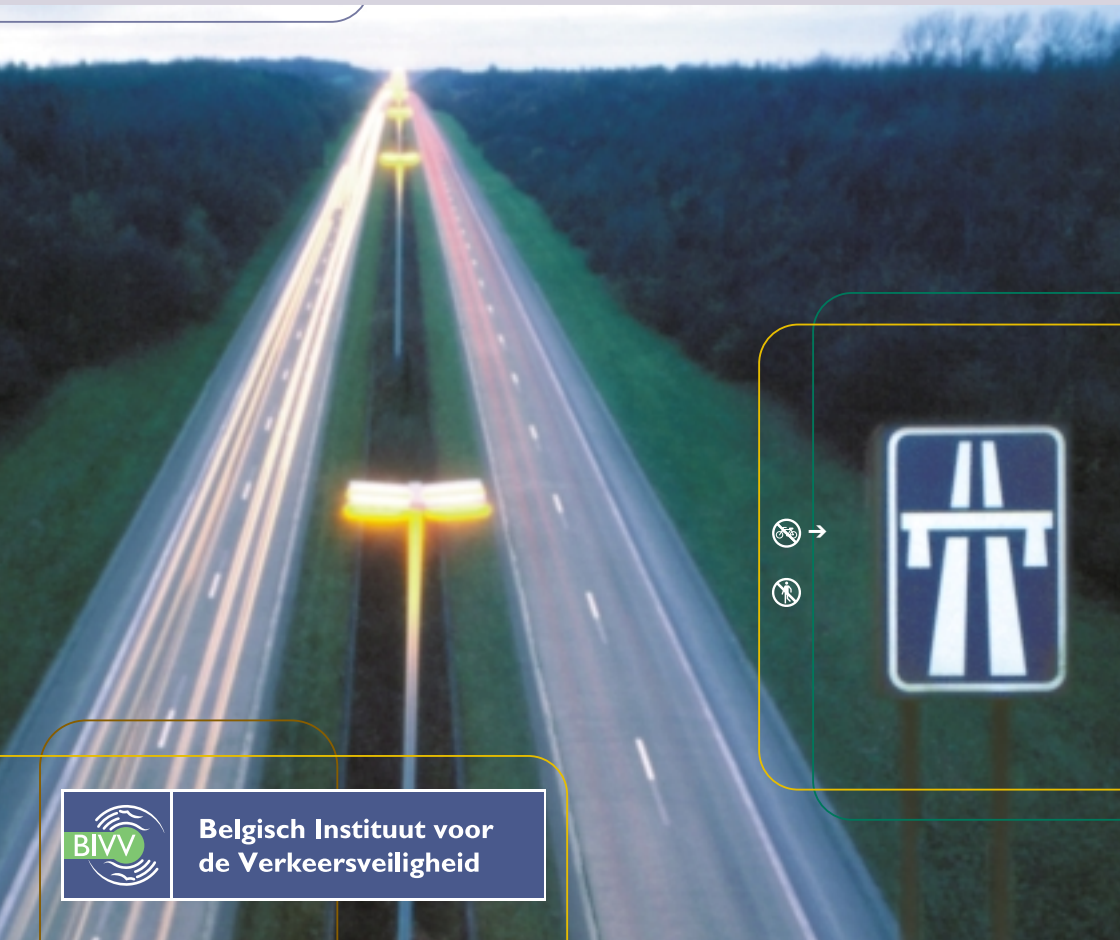




# VEILIG OP DE AUTOSNELWEG

Praktische tips en gedragsregels



Belgisch Instituut voor  
de Verkeersveiligheid



inhoud → →



Verantwoordelijke uitgever : C. VAN DEN MEERSSCHAUT  
Haachtsesteenweg 1405\_1130 Brussel

December 2000  
D/2000/0779/59



## DE AUTOSNELWEG

4

Wie mag op de autosnelweg?

## GEDRAGSREGELS

4

## DE AUTOSNELWEG OPRIJDEN

5

Invoegen onmogelijk?

## DE AUTOSNELWEG AFRIJDEN

5

De verkeerde afrit genomen?

De afrit voorbij gereden?

## AANDACHT

6

## VEILIGHEIDSAFSTAND

7

Bumperklevers

## SNELHEID

8

Minimum 70, maximum 120

Volg de verkeersstroom

Pas je snelheid aan

## RECHTS RIJDEN

9

Middenstrookrijders

Spookrijder gesignaleerd

Van rijstrook veranderen

## FILE

10

Verkeersinformatie

Als je een file nadert

Ritsen, hoffelijk en veilig

Tips voor filerijders

Blokrijden

## VRACHTWAGENS

13

Vrachtwagens hebben hun specifieke beperkingen

## BIJ PECH OF EEN ONGEVAL

14

Als je met pech of een ongeval te maken krijgt

Als je voorbij een voertuig met pech of de plaats van een ongeval rijdt

Kijkfiles

Praatpaal of gsm?

Een defect voertuig slepen

## DE AUTOSNELWEG

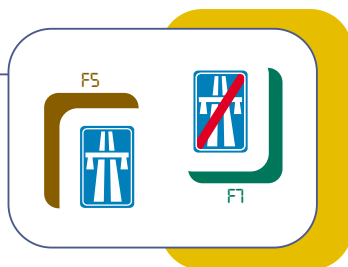
Het begin van een autosnelweg wordt aangeduid door het verkeersbord F5, het einde door het verkeersbord F7.

### Wie mag op de autosnelweg?

Je mag de autosnelweg alleen gebruiken als je rijdt met een motorvoertuig\* waarmee je op een horizontale weg ten minste 70 km per uur kan halen.

 Je mag de autosnelweg niet oprijden als je een ander voertuig sleept met een noodkoppeling (zie "Bij pech of een ongeval").

\* Behalve een bromfiets, een gemotoriseerde driewieler zonder passagiersruimte (trike) met een lege massa van niet meer dan 400 kg, of een gemotoriseerde vierwieler zonder passagiersruimte (quad).



## GEDRAGSREGELS

### Op de autosnelweg mag je nooit:

- stilstaan of parkeren, behalve op de aangeduide plaatsen;
- achteruitrijden;
- rechtsomkeer maken;
- door de middenberm rijden.



## DE AUTOSNELWEG OPRIJDEN

- Observeer, voor je de autosnelweg oprijdt, het verkeer op de rechter rijstrook. Zo krijg je al een idee van de verkeersdrukte, de snelheid van het verkeer,...
- Ga na of er voldoende ruimte is om veilig in te voegen.
- Is er voldoende ruimte, versnel dan op de invoegstrook tot je ongeveer even snel rijdt als het verkeer op de rechter rijstrook. Gebruik daarvoor desnoods de totale lengte van de invoegstrook.
- Zet je linker richtingaanwijzers aan.
- Kijk net voor je invoegt in de binnen- en linker buitenspiegel, en even over je schouder, of er niet plots een voertuig links van jou opduikt.
- Je moet bij het invoegen altijd voorrang geven aan het verkeer op de autosnelweg. Verplicht de anderen nooit om plots te remmen of uit te wijken.
- Hoffelijke bestuurders wijken soms uit naar links om jou het invoegen te vergemakkelijken. Ze zijn daartoe echter niet verplicht!

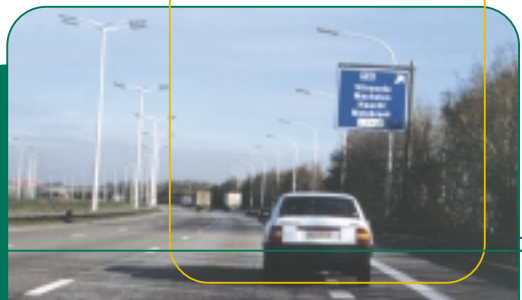


### Invoegen onmogelijk?

Is het verkeer zo druk dat invoegen onmogelijk is? Vertraag dan geleidelijk en stop eventueel op de invoegstrook. Wacht daar tot je veilig kan invoegen.

## DE AUTOSNELWEG AFRIJDEN

- Ga voldoende lang op voorhand in de rechter rijstrook rijden.
- Zet je rechter richtingaanwijzer tijdig aan (ongeveer tweehonderd meter voor het begin van de uitrijstrook).
- Vermijd te remmen op de autosnelweg zelf, tenzij dat absoluut nodig is. Wacht met vertragen tot je op de uitrijstrook bent.
- Rij de uitrijstrook dadelijk van bij het begin op.



## De verkeerde afrit genomen?

- Rij **nooit** achteruit en maak **nooit** rechtsomkeer, ook niet via de pechstrook. Volg de afrit tot het einde en rij de autosnelweg opnieuw op via de dichtstbijzijnde oprit.

## De afrit voorbij gereden?

- Rij **nooit** achteruit en maak **nooit** rechtsomkeer, ook niet via de pechstrook. Blijf verder rijden op de autosnelweg tot de eerstvolgende afrit (meestal slechts een paar kilometer verder). Keer terug via de dichtstbijzijnde oprit in de tegenovergestelde richting.



## AANDACHT !

**Op de autosnelweg is het vaak eentonig rijden. Alert blijven en je aandacht bij het verkeer houden is de boodschap!**

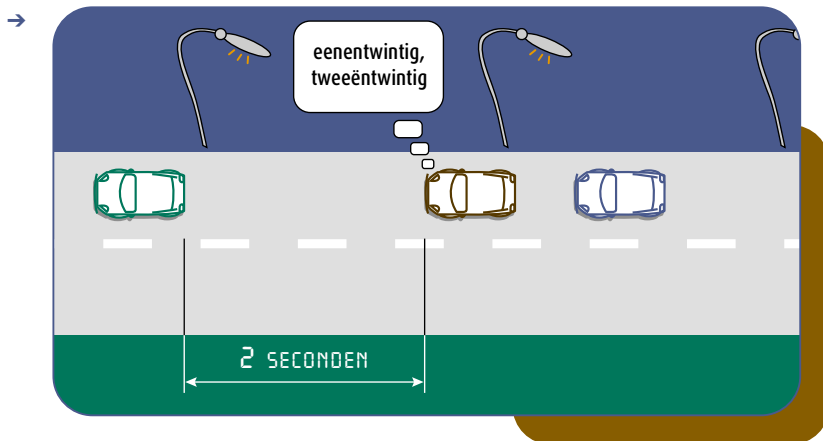
- Eten, drinken, roken, cd's of cassettes verwisselen, op de kaart kijken, een adres opzoeken,... Dat alles doe je beter niet tijdens het rijden. Hou je blik op de weg gericht.
- Hetzelfde geldt voor telefoneren. Gebruik je mailbox voor binnenkomende gesprekken en bel later terug van op een reglementaire parkeerplaats. Parkeer in geen geval op de pechstrook!
- Bel je ondanks alles toch tijdens het rijden, dan moet je een handenvrije gsm gebruiken. Bel alleen voor dringende en noodzakelijke gesprekken, en vermijd ingewikkelde, lange of emotionele conversaties. Meld je correspondent dat je aan het rijden bent. Voer geen ingewikkelde manoeuvres uit, hou voldoende afstand en pas je snelheid aan.
- Laat het kaartlezen over aan een passagier, of zoek een reglementaire parkeerplaats waar je rustig de kaart kan bekijken. Parkeer in geen geval op de pechstrook!



- Ben je niet vertrouwd met het traject? Stippel dan vooraf de reisweg uit en noteer de naam en het nummer van de autosnelweg en van de afrit die je moet nemen.
- Beschikt je wagen over cruise control, stel deze dan in op een veilige, comfortabele en toegelaten snelheid (maximum 120 km per uur). Blijf aandachtig!

## VEILIGHEIDSAFSTAND

- Hou altijd voldoende afstand tot je voorligger. Zo kun je, indien nodig, op tijd remmen of uitwijken. Bepaal je veiligheidsafstand met de **tweesecondenregel**:
  - neem een herkenningspunt aan de kant van de weg (brug, verlichtingspaal,...) en tel twee seconden ("eenentwintig, tweeëntwintig") vanaf het moment dat je voorligger dit punt voorbijrijdt;
  - kom je zelf binnen die twee seconden voorbij dat punt, dan rij je te dicht;
  - op een **nat wegdek** tel je **drie** seconden ("eenentwintig, tweeëntwintig, drieëntwintig").



 **Vrachtwagens\*** moeten onderling minstens 50 meter afstand houden.

\* Met maximaal toegelaten massa van meer dan 7,5 ton of langer dan 7 m.

 **Op sommige plaatsen** staan er tekens op het wegdek waarmee je je veiligheidsafstand kan bepalen. Maak er gebruik van.



## Bumperklevers

Herhaaldelijk bumperkleven (een voorligger van zeer dichtbij volgen) is een vorm van agressief verkeersgedrag. Op agressieve verkeersovertredingen staan zware straffen.

### Krijg je te maken met een bumperklever,

- blijf dan rustig;
- wijk uit naar rechts indien mogelijk;
- rij je al op de rechter rijstrook, vertraag dan zeer geleidelijk. Ga nooit bruske remmen. Meestal zal de bumperklever je inhalen;
- raak je de bumperklever niet kwijt, ga dan zelf op een grotere afstand van je voorligger rijden. Zo vermijd je bruske remmen als er een file of hindernis opduikt.

## SNELHEID

### Minimum 70, maximum 120

Op autosnelwegen moet je minstens 70 km per uur rijden, voor zover de omstandigheden dat toelaten. Je mag er ook niet sneller dan 120 km per uur. Borden kunnen een lagere snelheid opleggen.



De snelheid is beperkt tot 90 km per uur:

- voor vrachtwagens\*, autobussen en autocars;
- voor voertuigen met spijkerbanden.

\* Met maximaal toegelaten massa van meer dan 7,5 ton.



### Volg de verkeersstroom

Onnodig inhalen en van rijstrook wisselen leidt tot filevorming en ongevallen. Wie sneller vooruit wil dan de anderen, rijdt zichzelf uiteindelijk klem.

### Pas je snelheid aan

Hou rekening met het weer, het zicht, de toestand van het wegdek, eventuele hindernissen (werken), de verkeersdrukke en de samenstelling van het verkeer (vrachtwagens, vakantieverkeer,...).



## Enkele voorbeelden van aan bepaalde omstandigheden aangepaste snelheden (natuurlijk moet je nóg trager rijden als de omstandigheden dat vereisen):

Nat wegdek OF druk verkeer	20 km/u trager dan gewoonlijk
Mist, < 50 meter zicht*	40 km/u, tot stapvoets indien nodig
Mist, 50 meter zicht*	50 km/u
Mist, 100 meter zicht*	80 km/u
Mist, 150 meter zicht*	100 km/u
Ijzel	20 km/u


\* Als er verlichtingspalen staan, kun je makkelijk de zichtbaarheid inschatten: de afstand tussen twee palen bedraagt ongeveer 40 meter.

## RECHTS RIJDEN

Ook op de autosnelweg ben je verplicht om rechts te rijden, dat wil zeggen op de **rechter rijstrook** (nooit op de pechstrook, natuurlijk!).

Je mag alleen van de rechter rijstrook af als:

- je inhaalt;
- je na ingehaald te hebben onmiddellijk opnieuw wil inhalen;
- je de aanwijzingen van portaalwegwijzers opvolgt;
- het verkeer druk genoeg is om in meerdere files te rijden.

 Wanneer er minstens 3 rijstroken zijn, mogen vrachtwagens\*, autobussen en autocars de linker rijstrook niet gebruiken, behalve om de aanwijzingen van portaalwegwijzers op te volgen.

\* Met maximaal toegelaten massa van meer dan 7,5 ton.



### Krijg je te maken met een middenstrookrijder,

### Middenstrookrijders

Zonder geldige reden op de middelste of linker rijstrook rijden is verboden. Nogal logisch, want je hindert de achterliggers en zet hen ertoe aan een overtreding te begaan (met name rechts inhalen).

- blijf dan rustig;
- ga niet met de lichten knipperen, toeteren of bumperkleven;
- haal niet rechts in;
- wacht tot het geschikte moment om links in te halen, zoals het hoort.

## Spookrijder gesignaleerd...

Krijg je te maken met een spookrijder, of wordt er via de radio een spookrijder gesignaleerd op de weg waar jij rijdt, **hou dan uiterst rechts!**



## Van rijstrook veranderen

- Verander alleen van rijstrook als dat echt nodig is, bijvoorbeeld om in te halen of een bepaalde richting te kiezen.
- Kijk, voor je van rijstrook verandert, of dat veilig kan, zonder de anderen te hinderen of de pas af te snijden. Gebruik daarvoor je achteruitkijkspiegels. Kijk ook steeds over je schouder of er geen voertuig in je “dode hoek” opduikt.
- Maak de anderen duidelijk wat je van plan bent door tijdig je richtingaanwijzer aan te zetten, dus voor je aan je manoeuvre begint!
- Denk eraan: je hebt **nooit** voorrang als je van rijstrook verandert!

## FILE !

Bij druk verkeer mag je op de autosnelweg in meerdere files rijden. Op sommige plekken is dat dagelijkse kost. Maar files kunnen ook plotseling opduiken, bijvoorbeeld bij wegenwerken of omdat er net een ongeval is gebeurd. Je moet dus steeds alert blijven.

## Verkeersinformatie

Via de verkeersinformatie op de radio blijf je op de hoogte van de knelpunten en problemen. Ook de belangrijkste wegenwerken worden vermeld. Je vindt de plaatselijke golfretrages van de zenders met verkeersinformatie aangeduid op bordjes langs de weg.

Actuele verkeersinformatie op het internet vind je onder meer op de website van de rijkswacht, [www.rijkswacht.be](http://www.rijkswacht.be).

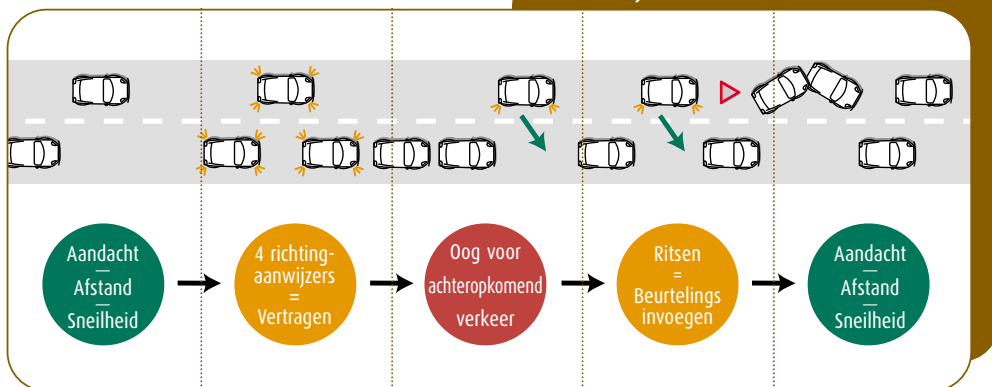


## Als je een file nadert...

- Vertraag geleidelijk. Ga nooit bruske op de rem staan, tenzij je niet anders kan.
- Zet je vier richtingaanwijzers aan om je achterliggers attent te maken op de file. Doe dit telkens je een file nadert, het is een goede gewoonte.
- Bewaar steeds voldoende afstand tot je voorligger. Zo kun je makkelijker uitwijken of stoppen indien nodig.
- Kijk in de achteruitkijkspiegel en tracht de reactie van het achteropkomend verkeer in te schatten. Laat eventueel je stoplichten herhaaldelijk oplichten om extra aandacht te trekken.
- Naderen de achterliggers nog steeds te snel, zoek dan een uitwijkmogelijkheid.



### GEDRAG BIJ PLOTSELINGE FILE

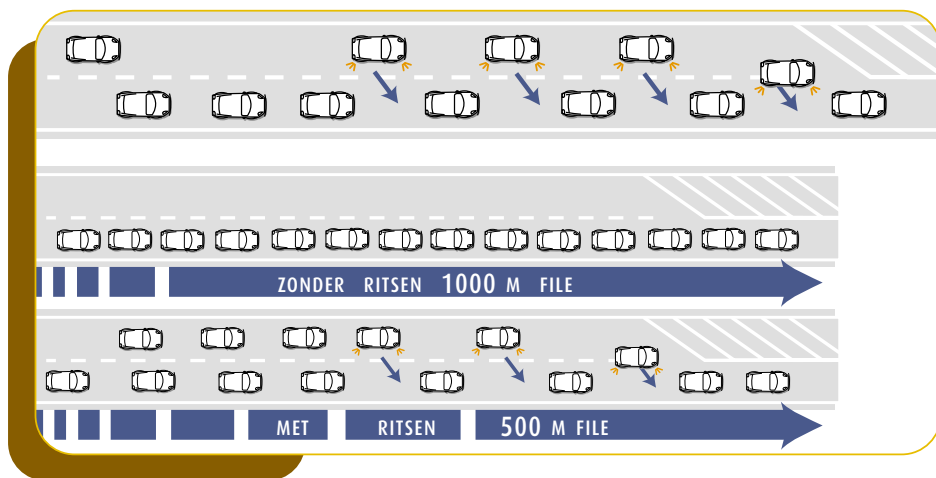


## Ritsen, hoffelijk en veilig

Als er bij een wegversmalling een file staat, maakt beurtelings invoegen (**ritsen**) het verkeer vlotter en veiliger.

- Ritsen gaat als volgt:
  - Gebruik de beschikbare rijstroken tot op het einde (honderden meters voor de wegversmalling reeds in één rij aanschuiven dient immers tot niets).
  - Hou gelijke tred met de voertuigen in de andere rijstrook.
  - Ter hoogte van de wegversmalling maken de bestuurders die rechtdoor blijven rijden om beurt plaats voor de invoegende auto's.

Sta je aan te schuiven op de “goede” rijstrook? Bedenk dan dat de bestuurders die pas op het laatst invoegen geen profiteurs zijn. Zij “ritsen” gewoon zoals het hoort! Laat hen om beurt invoegen.



### Tips voor filerijders

- Hou je aandacht bij het verkeer, zelfs al rij je stapvoets.
- Laat je niet opjagen, en jaag niemand op. Hoe meer je je ergert, hoe langer de file lijkt te duren.
- Blijf hoffelijk. De andere filerijders zijn geen concurrenten, maar lotgenoten.
- Wissel niet voortdurend van rijstrook. Je komt er toch niet sneller door vooruit, en bovendien loop je meer risico op een aanrijding.
- Motorrijders rijden in een file soms tussen de rijen auto's door. Hou daar rekening mee. Geef ze de ruimte.
- Pas bij wegversmallingen het ritsprincipe toe (zie “Ritsen”).
- Rij zo gelijkmatig mogelijk. Vermijd fel optrekken en hard remmen.
- Komt er opnieuw vaart in de file, vergroot dan de afstand tot je voorligger.
- Hou bij lange files of grote hitte de temperatuur van het koelwater in het oog. Gaat de wijzer in het rood, zet je dan aan de kant en leg de motor stil (zie “Bij pech of een ongeval”).



## Blokrijden

Om bij grote drukte het verkeer veilig en vlot te laten verlopen, leggen de politiediensten soms het "blokrijden" op. Iedereen moet dan met gelijke snelheid rijden, om het even op welke rijstrook men zich bevindt. Blokrijden heeft als bijkomend voordeel dat de capaciteit van de autosnelweg optimaal wordt benut.

## VRACHTWAGENS

### Vrachtwagens hebben hun specifieke beperkingen. Hou daar als automobilist rekening mee!

- Duik niet in de ruimte tussen twee vrachtwagens. Door hun langere remafstand hebben ze die ruimte nodig om te remmen.
- Slalom niet tussen de vrachtwagens door.
- Gebruik op tijd je richtingaanwijzers: zo kan de vrachtwagenchauffeur tijdig en gepast reageren.
- Let extra op en pas je snelheid aan bij op- en afritten.
- Word niet agressief als een vrachtwagen niet snel genoeg inhaalt. De meeste vrachtwagens zijn uitgerust met een snelheidsbegrenzer, waardoor ze gewoon niet sneller kunnen!
- Moet je de snelweg af, ga dan ruimschoots voordien op de rechter rijstrook rijden. Anders snij je de vrachtwagens de pas af.

 Op sommige plaatsen geldt een inhaalverbod voor vrachtwagens. Hou daar rekening mee.



## BIJ PECH OF EEN ONGEVAL

### Als je met pech of een ongeval te maken krijgt...

- Verplaats je auto naar de pechstrook, zo ver mogelijk van de rijbaan. (Opgelet: verplaats nooit gewonden, tenzij ze onmiddellijk gevaar lopen te worden aangereden. Beveiligt de plaats van het ongeval.)
- Waarschuw het achteropkomende verkeer: zet je vier gelijktijdig werkende richtingaanwijzers aan, plaats je gevarendriehoek 100 meter achter je voertuig, en gebruik eventueel een ongevallenlamp.
- Blijf niet in de auto zitten. Laat passagiers uitstappen aan de rechterkant (weg van het verkeer). Ga zo vlug mogelijk van de pechstrook vandaan (achter de vangrail).
- Verwittig de hulpdiensten via de dichtstbijzijnde praatpaal (zie "Praatpaal of gsm?"). Steek nooit de autosnelweg over om hulp te vragen!
- Wacht buiten de autosnelweg. Blijf nooit op de pechstrook staan of lopen, ook niet overdag of op een goed verlichte weg.



### Als je voorbij een voertuig met pech of de plaats van een ongeval rijdt...

- Matig je snelheid.
- Richt je blik op de weg voor je, niet op het gebeuren langs de rand van de weg.
- Let op voor verstrooide bestuurders of plotselinge files - ook bij een ongeval in de andere rijrichting.

#### Kijkfiles

- Nieuwsgierige bestuurders die bij een ongeval onnodig vertragen of stoppen, veroorzaken een kijkfile. Zo'n plotse file kan op zijn beurt aanleiding geven tot nieuwe ongevallen. Vertraag of stop zelf dus nooit uit nieuwsgierigheid, en wees extra op je hoede!

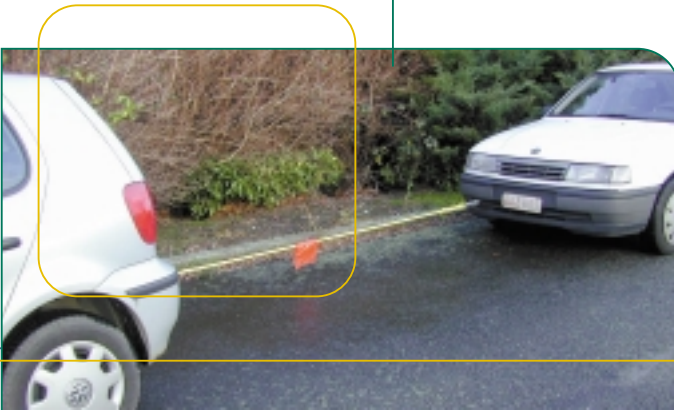


## Praatpaal of gsm?

- Gebruik bij pech of een ongeval steeds de praatpalen om de hulpdiensten te verwittigen. Een druk op de knop verbindt je met de alarmcentrale, waar -ze meteen zien van waar je belt. Langs de autosnelweg ben je nooit verder dan 1000 meter van een praatpaal verwijderd. Om de 100 meter geven kleine bordjes de richting van de dichtstbijzijnde paal aan.
- Gebruik slechts in tweede instantie een gsm. Bel je tijdens het rijden, dan moet dat handenvrij. Vergeet niet te zeggen waar er een probleem is.

## Een defect voertuig slepen

- Je mag de autosnelweg niet oprijden als je een ander voertuig sleept met een noodkoppeling (bv. een sleeptouw).
- Begint je sleep op de autosnelweg, dan moet je die bij de eerstvolgende afrit verlaten. Tijdens het slepen mag je niet sneller rijden dan 25 km per uur. Om het achteropkomende verkeer te waarschuwen zet je best de vier gelijktijdig werkende richtingaanwijzers aan en plaats je een gevarendriehoek achterin het gesleepte voertuig.





**Belgisch Instituut voor de  
Verkeersveiligheid vzw**

Haachtsesteenweg 1405 - B-1130 Brussel  
Tel.: 02/244.15.11 - Fax: 02/216.43.42  
E-mail: [info@bivv.be](mailto:info@bivv.be) - Internet: [www.bivv.be](http://www.bivv.be)

